C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Hasek_Jaroslav-Neco_o_soudnich_znalcich.pdb

PDB Name: Něco o soudních znalcích
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Něco o soudních znalcích
Jaroslav Hašek

Kdykoliv slyším mluvit soudní znalce, tu vzpomenu si vždy na pana Špálu, soudního znalce v oboru petroleje a krup.
Všichni, kteří chodili do téže kavárny s ním, co byli proti němu? Pohlížel na ně s despektem, spatra. Byli u něho bídnými pozemskými červy, neboť nerozuměli petroleji. Díval se na ně jako na obmezence, poloviční idioty, neboť nerozuměli též ani kroupám.
Považoval všechny ty lidi za pouhé nuly, nepotřebná individua, nad kterými stál tak vysoko jako Himalaja nad Řípem.
Byl nedůtkliv vůči svému okolí, které skládalo se z takových mas ignorantů, nad kterými on zářil jako slunce. Pohled jeho byl ledově chladný. Chápal, že on, tak slavný muž, povznesený nad své okolí, nemůže se přátelsky, sdílně usmívat kolem sebe, když má v kapse své vizitky: Václav Špála, soudní znalec z oboru petroleje a krup, komerční rada a soukromník.
Co je věda a umění proti petroleji a kroupám?
A když v soudní síni podával svůj znalecký posudek, tu jeho hlas zněl nadšeně, oduševněle: "Předložený mně petrolej jevil se mně jako čirá, jasná tekutina, na jazyku hořce chutnající po naftě."
Pak jsem si vysvětloval již jeho melancholický pohled. Když musil v zájmu spravedlnosti lízat petrolej...
A jak nadšeně hřímal do soudní síně, podávaje posudek o kroupách zvýšeným hlasem:
"Předložené mně kroupy byly na omak mastné, což se vysvětliti dalo nedostatečným vysušením. Při bližším ohledání krup zjistil jsem, že byly nadrobené, kusé, tedy zúmyslně znehodnocené."

To byl pan Špála. Později ztrácel paměť a jednoho dne při svém znaleckém posudku o kroupách řekl: "Předložené mně kroupy jevily se mně jako čirá, jasná tekutina, hořce chutnající na jazyku po naftě." Slavný soud ovšem ničeho nepozoroval a obžalovaného odsoudil pro padělání potravin.
Pan Špála ztrácel však čím dále tím více paměť a jeho poslední znalecký posudek zněl: "Kroupy ty nebyly v plombovaných lahvích a též nebyly označeny nápisem ‚Ku svícení'."
Jiný soudní znalec, kterého jsem dobře znal, byl pan Havel. Řízením osudu stal se soudním znalcem z oboru kynologie. Patřil tedy mezi ony, kteří jsou na slovo vzatými odborníky ve psech. Tento pán náležel mezi tak zvané prorocké, jasnovidné soudní znalce a v Bělé pod Bezdězem neobyčejně krásně se to ukázalo ku překvapení všech přítomných. Jednalo se o spor mezi dvěma sousedy. Hráli karty a nešťastnou náhodou vypadla jednomu z nich jedna karta z rukávu.
Tím byly společenské styky mezi nim přerušeny a došlo to tak daleko, že jeden zastřelil na svém pozemku psa toho neobratného hráče. Poškozený udával, že pes ten měl cenu tři sta korun a pan Havel po třech letech po této události byl vyzván jako soudní znalec, aby podal své dobrozdání. Přijel k stání, poručil kosti psa vykopat. dlouho to trvalo, než skutečně nalezli místo, kde pes byl asi zakopán. Soudní znalec prohlédl bystře zbytky kostí i řekl:
"Pes ten byl velkého druhu, bernardýn, čistokrevný, bílý a žlutý a jmenoval se, jak vidím..."
"Děkuji," řekl soudce, "to už stojí v protokole."
Jsou ovšem soudní znalci méně nadšení. Jeden soudní znalec z oboru žhářství, jak se říká u soudu žertovně, prohlásil při posudku: "Nemohu s dobrým svědomím prohlásit, že by stodola ta byla zapálena politím slámy domněle petrolejem, neboť, jak zjištěno, nebyla nalezena žádná prázdná láhev po petroleji, a za druhé bylo zjištěno, že se ve stodole žádná sláma nenacházela, a za třetí, jak jsem slyšel, udeřil do ní blesk."
To jsou tedy znalci, kteří za žádnou cenu nechtějí mlčet a považují za svou povinnost hodně toho říci slavnému soudu i veřejnosti.
Při jednom porotním líčení dokazoval soudní znalec písma, že obžalovaný určitě tu směnku podepsal, poněvadž b má kulaté bříško.
"Vy máte také kulaté bříško a nejste b," zvolal na to obžalovaný, přitěžuje si v očích porotců.
Docházívá tedy často k rozepřím mezi soudními znalci a obžalovanými i jejich právními zástupci.
Povinností advokáta, zdá se, že jest vždy pochybovati o důležitosti soudních znaleckých posudků.
Nejvíce těchto chyb dokázáno při posudcích písma. Obhájci mají lehkou práci. Poukáží například přitom na velký vídeňský proces (1897), kde teprve po dvou letech po odsouzení obžalovaného přihlásil se dobrovolně pachatel, že skutečně sám psal dopis, pro který byl jeden člověk nevinně odsouzen, ku dvacetiletému žaláři. Šlo tenkrát o vraždu. Oběť byla dopisem vylákána na místo zločinu a posudek znalců písma souhlasil v tom, že dopis psal nevinně odsouzený.
Jeden obhájce dotkl se váhy posudků soudních znalců písma i z této stránky:
"Dnes totiž všude na školách, zejména obchodních, užívá se stejného systému písma. Přes 50 % lidí má stejný rukopis. Dokázáno dále, že 20 % lidí nemá svůj určitý rukopis a každou chvíli píší jinak."
Jeden soudní znalec písma prohlásil, že to psala mladá dívka v rozčilení. Psal to však její dědeček.
Nedávno se u jednoho senátu stal omyl. Povolali soudního znalce písma v případě, kde šlo o dopis psaný na psacím stroji.
Co měl chudák dělat? Udal, upamatován jsa na svou přísahu, že je to psáno na psacím stroji, na systému, který nerozeznává, a že neví, jestli obžalovaný umí psát na stroji.
(Soud obžalovanému uvěřil, že neumí psát na psací stroji, poněvadž absolvoval československou obchodní akademii.)
Zajímavé bývají posudky soudních lékařů. Na jich posudcích v 90 % případů závisí osud obžalovaného. Jak divně tedy vypadá, když soudní znalec lékař jeden den praví v posudku: "U obžalovaného byl nápadný neobyčejný klid," a za čtrnáct dní v jiném případu: "U obžalovaného byl nápadný neobyčejný nepokoj."
Bývají však slyšet věci, při kterých posluchačům vstávají vlasy hrůzou na hlavě.
Znám jednoho soudního lékaře, který vypadá velmi dobromyslně, ale který nedávno řekl při posudku: "Vím ze své vlastní zkušenosti, že po ráně sekyrou každý hned neupadne..."

Právo lidu 23/96, 7. 4. 1914
vojtisek.tripod.com/hasek/